

Si no veieu aquest missatge correctament, accediu a la versió [HTML](#).

Butlletí

de la Societat Catalana de Terminologia

Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

Maig-juny de 2009 | Núm. 12 | Crèdits

scaterm.iec.cat

En aquest número...

- Les nostres notícies
- Activitat de la Junta
- El terme és notícia
- Les cròniques
- Novetats
- Agenda
- El web recomanat

Recordeu que...

... esperem els vostres suggeriments, les vostres notícies i novetats i tot allò que vulgueu que surti al proper butlletí. Només heu d'escriure un correu a scaterm@iec.cat.

Les nostres notícies

Estrenem capçalera i ISSN!

Des d'aquest número 12, el remodelat *Butlletí de la Societat Catalana de Terminologia* estrena capçalera, que és la que heu pogut veure en obrir aquest número i que ha dissenyat Marta Campamà Mormeneo.

Com podeu veure, el disseny remarca especialment que es tracta del nostre *Butlletí* de sempre, però ens explicita la denominació completa i ens recorda, si només llegim les lletres vermelles, l'acrònim que designa la nostra societat, que també és insinuat en la marca d'aigua de fons del nostre logotip.

Una altra novetat és que, a instàncies del Servei Editorial de l'Institut d'Estudis Catalans, hem demanat i ens ha estat concedit l'ISSN corresponent al nostre *Butlletí*. Aquest número constitueix una referència senzilla i unívoca d'identificació de la publicació periòdica a la qual s'assigna, i ha estat ideat per al tractament automatitzat de dades i per a facilitar la comunicació i el control entre tots els agents implicats en l'edició, la distribució i la consulta (editorials, distribuïdores, biblioteques, centres de recerca...).

I, com que no ens estem de res, en comptes d'un, ens n'han concedit dos, d'ISSN: un per als números 1-6 (març-abril 2007 - març-abril 2008) i un altre per als números 7 i següents (maig-juliol 2008 en endavant). Ben aviat esmenarem els crèdits dels números anteriors perquè també duguin incorporat l'ISSN corresponent.

Assemblea General ordinària

Tal com ja s'ha comunicat per circular a tots els socis, el propinent 29 de maig se celebrarà l'Assemblea General ordinària a l'Aula Jordi Rubió i Balaguer de la Facultat de Biblioteconomia i Documentació de la Universitat de Barcelona (c/ Melcior de Palau, 140). L'Assemblea començarà a les 8:30 h, ja que es fa el mateix dia i al mateix lloc que la VII Jornada de la SCATERM.

VII Jornada de la SCATERM: «Terminologia i documentació»

El mateix 29 de maig, després de l'Assemblea General ordinària, tindrà lloc la VII Jornada de la SCATERM «Terminologia i documentació». Podeu consultar-ne el programa i inscriure-us a la Jornada des del [web de la SCATERM](#). Us recordem que la inscripció és gratuïta per als socis de la SCATERM, els membres i els treballadors de l'IEC i els professors de la Facultat de Biblioteconomia i Documentació de la UB. La inscripció per a estudiants universitaris i socis d'altres filials de l'IEC és de 20 €. Per a la resta de casos, la inscripció és de 40 €.

Activitat de la Junta

Premi de la Societat Catalana de Terminologia

El passat 19 de febrer el Consell Permanent de l'IEC va acceptar la petició de la SCATERM de crear un premi biennal per a estudiants. Posteriorment, el Ple de l'IEC va ratificar l'acord del Consell Permanent i, en conseqüència, el «Premi de la Societat Catalana de Terminologia» s'ha inclòs en el LXXIX Cartell de premis i borses d'estudi de l'IEC. Trobareu més informació sobre aquest [premi](#) al web de l'IEC.

El terme és notícia

L'aspirina, un maldecap

El 1899 la casa alemanya Bayer va patentar amb el nom *Aspirina* el procés d'obtenció de l'analgèsic obtingut pel químic Felix Hoffmann dos anys abans. El nom es va formar a partir de la forma prefixada *a* -, que indica el procés d'acetilació de l'àcid salicílic per convertir-se en àcid acetilsalicílic, el formant *spir*, del nom de la planta *Spirea ulmaria* (d'on s'obté el principi actiu), i el sufix *-ina*, terminació habitual de molts noms de medicaments. A partir d'aquell moment, l'empresa n'inicià la producció a escala industrial i per a tot el món.

Després de la Primera Guerra Mundial i en virtut del Tractat de Versalles de 1919, la Bayer va perdre la patent en els països que van guanyar la guerra. Així, la marca registrada *Aspirina* va a passar a ser un nom comú (*aspirina*) a França, Rússia, el Regne Unit i els Estats Units. En aquests països, l'aspirina o àcid acetilsalicílic (que van esdevenir sinònims) va ser comercialitzada per altres empreses.

Aquest no és el cas de l'Estat espanyol, que no va intervenir en la Primera Guerra Mundial i on, per tant, la Bayer no va deixar d'ostentar la patent per a l'ús comercial en exclusiva d'aquest nom. I així ha estat fins als nostres dies. Per això, no té el mateix valor legal parlar d'aspirina a Londres que a Barcelona. I cal preguntar-se fins a quin punt les definicions recollides al DIEC per a *aspirina* i per a *àcid acetilsalicílic* són les adequades al nostre context:

aspirina: Medicament compost d'àcid acetilsalicílic utilitzat per la seva acció analgèsica, antipirètica i antireumàtica.

àcid acetilsalicílic: Àcid de propietats analgèsiques, antipirètiques i antireumàtiques, conegut pel nom comercial *aspirina*.

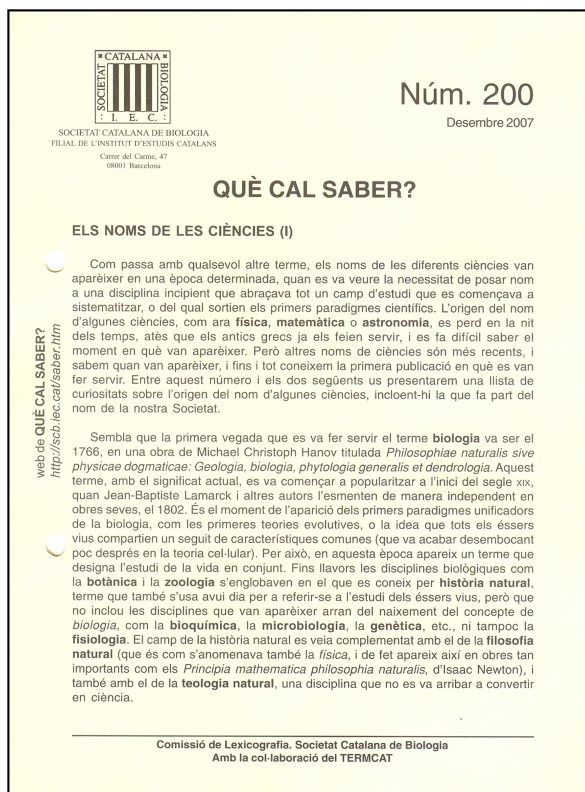
Sens dubte, aquestes definicions són adequades a la realitat dels països beneficiats pel Tractat de Versalles de 1919, però no acaben de reflectir la realitat catalana.

Àngels Egea

Les cròniques

Una celebració assenyalada

Què Cal Saber? [Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. Societat Catalana de Biologia] (novembre 1984 -).
També disponible en línia a: <<http://scb.iec.cat/saber.htm>> [Consulta: 9 febrer 2009].

La Societat Catalana de Biologia, filial de l'Institut d'Estudis Catalans, està d'enhorabona perquè ha aconseguit arribar al número 200 del seu full volander de divulgació terminològica que porta per títol *Què Cal Saber?*

Aquest exemplar porta data del mes de desembre del 2007, per bé que no ha sortit publicat fins al mes de febrer del 2009, juntament amb la resta dels números corresponents als curs 2007-2008 i el primer número del curs 2008-2009.

Què Cal Saber? és una publicació periòdica de difusió mensual entre els mesos d'octubre i juny de cada curs acadèmic. Fou creada per a «donar a conèixer uns termes, regles o models que, si bé són molt ben establerts en la llengua catalana, sovint veiem o sentim ignorats en els àmbits professionals de la nostra vida quotidiana: classes, conferències, notes, avisos, resums, tesis...», i s'adreça especialment als especialistes i als estudiants de totes les disciplines relacionades amb les ciències de la vida.

El fet que sigui una publicació en doble format —en paper i en suport digital— la fa doblement útil, ja que, si es rep per correu postal com a soci de la SCB, és molt ràpida i amena de llegir, i si hom l'ha perduda o no la rep per correu postal, hi pot accedir sempre que vulgui des del lloc web de la Societat.

La qualitat de la informació que contenen aquestes fitxes lexicogràfiques, elaborades per membres i col·laboradors de la SCB, és garantida triplement per la col·laboració del TERMCAT i del Servei de Correcció Lingüística de l'Institut d'Estudis Catalans, la qual cosa la fa una publicació ben fiable i interessant terminològicament.

A més, l'existència d'un índex terminològic en línia que s'actualitza a mesura que van apareixent els números (<http://scb.iec.cat/INDEXQCS2.HTM>), facilita enormement la consulta dels termes que han estat objecte de comentari.

D'altra banda, els primers cent números van ser revisats lingüísticament i terminològicament l'any 1996 per Rosa Colomer, del TERMCAT, i Remei Margalef i Pelejà i Josep M. Mestres, de l'aleshores anomenat Servei de Correcció de l'Institut d'Estudis Catalans, i foren publicats conjuntament en paper el mateix any en un únic volum amb un índex alfabètic per a facilitar la consulta de l'obra. Malauradament, aquesta està exhaurida de fa temps; caldria que es digitalitzés perquè es pogués posar a l'abast de totes les persones interessades.

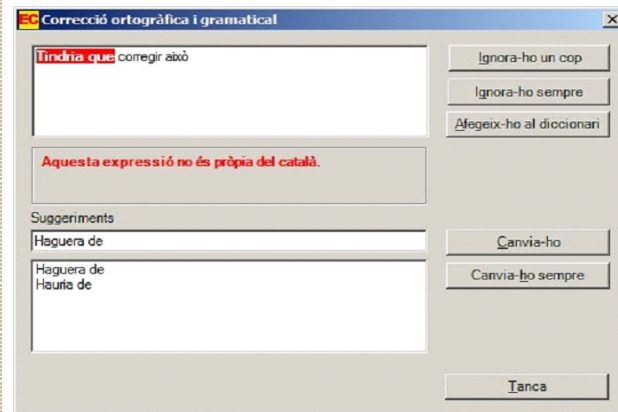
Josep M. Mestres

El Corrector

Tot i que no és específic per als textos terminològics, tot el que pugui ser útil per a millorar la redacció de textos des d'un punt de vista pràctic val la pena que sigui ressenyat en el nostre *Butlletí*.

El dia 25 de març de 2009 ha estat anunciada per correu electrònic de la llista de distribució Infozèfir l'aparició de la versió definitiva d'un programari de correcció gratuït per a la llengua catalana.

Es tracta de la versió 1.0 d'El Corrector, una aplicació informàtica de correcció tipogràfica, ortogràfica i gramatical de textos en llengua catalana desenvolupat pel Grup de Lingüística Computacional de la Universitat Pompeu Fabra, amb la col·laboració de Barcelona Media i el finançament de la Generalitat de Catalunya. Es pot descarregar gratuïtament de l'adreça http://www.softcatala.org/wiki/Rebot:El_Corrector.

És un projecte de codi obert, disponible per als sistemes operatius **Linux**, **Mac OS** i **Windows**. Una vegada instal·lat, es pot utilitzar l'editor que incorpora per a corregir un text concret o fer-ho, directament, des dels programaris MS Word, MS Excel o MS PowerPoint, on es mostra com una opció al menú principal. També hi ha connectors per a **OpenOffice**, **Firefox**, **ThunderBird**, **SeaMonkey** i GNU Emacs.

A més, inclou el reconeixement de les principals varietats dialectals: central, nord-occidental, valencià i balear.

Josep M. Mestres

Novetats

Nous termes normalitzats (DOGC núm. 5332, 19/02/2009)

Diccionari del català col·loquial. Dubtes davant del micròfon

El TERMCAT ofereix la descàrrega de terminologia de ciències de la salut

El TERMCAT actualitza el *Lèxic de fàrmacs* amb noves incorporacions

***Llengua i Ús*, núm. 44 (primer quadrimestre de 2009)**

***Magnituds, unitats i símbols en química física*, en línia**

Vocabulaire du collimage et du loisir créatif

Agenda

Jornada Sobre Experiències Sectorials en Assessorament Lingüístic (Barcelona, 26 de maig)

Taller de traducció de patents (29 de maig)

Convit: I Congrés de serveis lingüístics de territoris de parla catalana (Girona, 16 i 17 de juliol de 2009)

El web recomanat

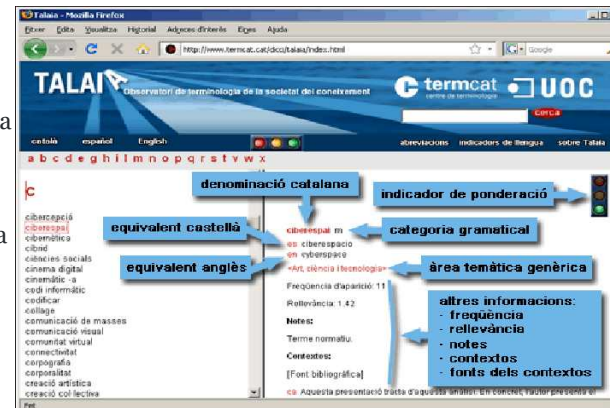
Talaia, un observatori de la terminologia apareguda en revistes acadèmiques

El dia 17 de març proppassat, el TERMCAT va anunciar per correu electrònic la posada en marxa de l'observatori de terminologia *Talaia* (<http://www.termcat.cat/dicci/talaia/index.html>), que és el fruit d'una col·laboració entre la Universitat Oberta de Catalunya (UOC) i el TERMCAT.

Es tracta d'una base de dades terminològica alimentada a partir del buidatge de revistes acadèmiques de la UOC que estudien els efectes i la influència de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació en les persones, les organitzacions i la societat; és a dir, de la societat del coneixement.

Els neologismes terminològics recollits en aquesta base de dades es poden consultar en tres llengües: català, anglès i espanyol. Com que es tracta de neologismes, el TERMCAT ens orienta sobre la bonesa de la proposta mitjançant un semàfor tricolor com els dels carrers.

Segons els responsables d'aquesta pàgina web, cada fitxa terminològica conté els camps següents: entrada catalana, categoria gramatical de la denominació catalana, indicador de ponderació de la forma catalana, equivalent castellà (si n'hi ha), equivalent anglès (si n'hi ha), àrea temàtica genèrica, freqüència d'ús del terme, rellevància del terme, nota (si s'ha considerat necessari) i contextos d'ús en català, castellà i anglès amb la font de procedència corresponent.

Sembla talment que pot ser una eina eficaçíssima per al tractament sistemàtic i la consulta de terminologia en context, és a dir, de terminologia viva.

Josep M. Mestres

SOCIETAT CATALANA DE TERMINOLOGIA
Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

scat
term

D'acord amb el que estableix la Llei orgànica 15/1999, podeu exercir el dret d'accés, de rectificació, d'oposició i de cancel·lació de les vostres dades per correu electrònic a scaterm@iec.cat.